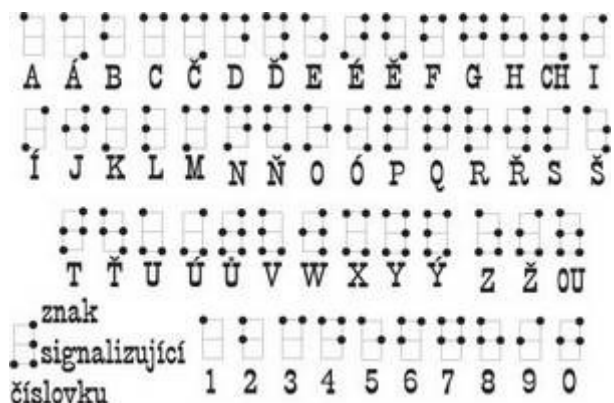

Braillovo písmo - jak se ho jednoduše naučit

Naše děti se na oddílových schůzkách a na letních táborech velice často učí různé šifry. Například morseovku, posunutou abecedu, kříž a další. Avšak existuje druh šifry, který by se jim mohl někdy hodit i v běžném životě?

Zanedlouho začne léto, a děti se rozjedou na nejrůznější tábory, kde budou zažívat nejrůznější dobrodružství. Budou spát ve stanech, hrát bojovky, učit se tábornické dovednosti a vůbec žít v souladu z přírodou. Občas se jim také může stát to, že od svého vedoucího dostanou zašifrovanou zprávu a jim nezbude nic jiného, než ji vyluštit, aby se dozvěděli, jak bude jejich hra pokračovat. Nejznámější druh šifry bývá morseovka. Myslím si, že i většina dospělých, kteří v dětství jezdili na tábory si stále ještě pamatuje pomocná slova k morseovce jako „akát, blískavice, cílovníci, dálava, erb,....“, kde krátká slabika znamená tečku, dlouhá čárku. Avšak proč něco podobného nevyužít i na jiný druh písma, o kterém navíc nikdo předem nevíme, kdy ho budeme muset používat.

Mluvím o Braillově slepeckém písmu. O zrak může přijít každý člověk, ať už v důsledku úrazu, nemoci nebo stáří. Napadá mě tedy, proč by se tedy s jeho učením nemělo začít ještě dřív, než na něj člověk bude odkázaný? Myslím si, že by to mohlo být užitečné téma právě na letní tábory. Tak pokud tento článek čte někdo, kdo v létě na tábor jako vedoucí pojede, třeba ho teď třeba budu inspirovat.

Podle mého názoru se ho naučit, a to jako šifru, nemusí být vůbec těžké. Naopak, pokud se do něj pustíme obdobně jako do morseovky, dá se najít i obdobný způsob, jak se ho naučit. Nejprve si představme, jak takový symbol Braillova písma vypadá. Je to vlastně myšlená síťka o dvou nad sebou spojených čtvercích. Každé písmenko se pak skládá z bodů, které jsou umístěny v jednotlivých rozích a průsečících. Těchto bodů a průsečíků je dohromady šest, tak z toho tedy vyjdeme. Nyní si pro každé písmenko vymyslíme frázi o šesti slabikách. První tři slabiky se týkají levé trojice průsečíků nad sebou, druhé tři slabiky pak pravé trojice. Krátká slabika značí prázdný bod, dlouhá slabika plný bod. A takto můžeme pokračovat od jednoho písmenka k druhému. Pak už nezbyvá nic jiného, než si ty vymyšlené fráze zapamatovat a umíme Braillovo písmo. A jaké jsou to fráze? Já jsem vymyslel tyto:

A = Ája a maxipes

Á = „Á“ je velmi dlouhé

B = bílá kopretina

C = cínovecký přechod

Č = číslovat náměstí

D = dávat milý dárek

Ď = ďábel není bílý

E = éro bude létat

É = tak dlouhé „É“ píšem

Ě = Ě z háčkem je také

F = frívér z počítače

G = grónský lední příkrov

H = hlásím se na práci

CH = chvátáš ty k pískání

I = irské hlavní město

Í = i dlouhé „í“ je tu

J = Jeníček má nápad

K = krákorá krkavec

L = létání letadlem

M = máma má zápalku

N = nádraží má dráty

Ň = Ňízke zabrání

O = Ó ty náš jsi vládce

Ó = opíšeš „Ó“ dlouhé

P = písíci úkoly

Q = Qáká blízka žába

R = rýnští námořníci

Ř = řemínek k svázání

S = staví strážné hrady

Š = šípek tu zavání

T = Tučný zpívá píseň

Ť = Ťít břízu na dříví

U = úplné zatmění

Ú = tohle „ú“ čárku má

V = vítá nás tu hošík

W = vagón plný krámů

X = xénické přísluní

Y = Ýgor mává nám též

Ý = já též „Ý“ znám dlouhé

Z = zástup závodníků

Ž = žalárník královský

Možná, že se vám nějaké fráze budou zdát trochu „přitažené“, ale v tom to je. Třeba si je tak lépe zapamatujete. A komu by se přeci jen některé fráze nelíbili, nic mu nebrání si vymyslet svoje.

P.S. Kdo chce, může vymyslet i nějakou pomocnou frázi pro kroužkované „ů“

Libor Čermák

O tom též pojednávám i zde: <http://www.teepek.cz/pro-radce/vychytavky/2201-braillovo-pismo/>